

STRIGOII NOȘTRI

Gabriel Liiceanu este filozof, eseist și scriitor, personalitate civică și academică. *Jurnalul de la Păltiniș* este un bestseller al anilor '80, mijlocind întâlnirea cititorilor cu modelul cultural construit de Noica. *Apel către lichele, Tragicul, Cearta cu filozofia, Despre limită, Despre minciună, Despre ură, Despre seducție, Ușa interzisă, Declarație de iubire, Scrisori către fiul meu, Întâlnire cu un necunoscut, Nebunia de a gândi cu mintea ta, Isus al meu, Impudoare, Despre destin* (împreună cu Andrei Pleșu), *Ce gândește Dumnezeu?, Exitus, Înapoi la argument* (împreună cu Horia-Roman Patapievici), *Scrisoare către Dorothea, Chipuri ale răului în lumea de astăzi. Ficțiunea ca necesitate vitală* (dialoguri cu Mario Vargas Llosa), „*Am inventat Păltinișul!*” (împreună cu Constantin Noica și Andrei Pleșu), *A doua viață a cărților mele, În singurătatea minții mele* sunt o parte dintre volumele publicate de-a lungul timpului la Humanitas.

GABRIEL LIICEANU

STRIGOII NOȘTRI

HUMANITAS

Redactor: Mona Antohi
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Radu Dobreci, Dan Dulgheru

Tipărit la Master Print Super Offset

© HUMANITAS, 2026

ISBN 978-973-50-9149-1
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României.

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Cuvânt înainte

Nu vă speriați: nu vă propun un roman gotic! În română, cuvântul „strigoi” are o vastă familie de sinonime: fantomă, stafie, pricolici, vârcolac, vampir, arătare, moroi, vedenie, duh, nălucă, iazmă, vidmă – toate, în semantica folclorică, trimițând la o revizitare spectrală a lumii viului de către sufletele celor morți. Iar această revenire printre cei vii este persistentă și hărțuitoare. Strigoii ies din morminte noaptea, se adună pe la răscruci și încing dansuri macabre.

Strigoii „mei” (din această carte), sau „ai noștri” (dacă hotărâm că ei reprezintă societatea noastră la vârf), au ca singură trăsătură de unire cu cei folclorici faptul că *nu putem scăpa de ei*. De fapt, ne însoțesc chiar și când par că au dispărut; după o vreme revin. Sunt entități recurente. Dispar, de pildă, în închisoare. Dar ies apoi iar la lumină și apar pe liste electorale. Sau își pierd funcția. Reapar în alta, cu un grad mai mare. Plagiază, partidul din care fac parte le sare în ajutor și obțin titlul de doctor. Sunt condamnați, dosarul se clasează

și ajung miniștri. Sunt prinși cu șpagă în Parlamentul Europei, sunt dați afară, se-ntorc în țară și țin conferințe despre „mitologia corupției“. Pe scurt, îi credeam morți, și ei continuă să ne viziteze.

Și, de aceea, ne înspăimântă. N-au regrete, n-au remușcări. O iau mereu de la capăt. Miniștri, parlamentari, președinți de consilii județene, șefi de agenții, primari ai marilor orașe, magistrați, elită politică... Peisajul hoției este enorm: retrocedări ilegale, contracte IT, atribuire de proprietate, comisioane ilegale, spălare de bani, luare și dare de mită, achiziții fictive, abuz în serviciu, trafic de influență, foloase necuvenite, favorizări de firme, licitații trucate, angajări fictive, nepotism, transferuri. Prejudiciile aduse statului și cetățenilor sunt de zeci și sute de milioane de lei până la miliarde. Artizanii acestor escrocherii uriașe sunt strigoi noștri.

Au reușit să ne târască într-un dans istoric înfricoșător, în care fantomele au devenit mai reale decât oamenii vii. De ce? Pentru că au fost și sunt siguri că vor rămâne *protagoniști*. Au reușit să ne închidă țara într-un cerc vicios. Ei conduc cadrilul, ei confecționează istoria, ei fac guvernele, dau legile și fură tot. Ca oameni vii, noi, ceilalți, am devenit părelnici, distribuiți în roluri palide de figuranți în comedia bufă a democrației originale românești. Trăim în orizontul irealității lor. Suntem o țară *bântuită* de aceste entități recurente. În clasamentele Europei suntem, la mai toți parametrii, pe primele locuri din coadă. Iar la corupție avem medalia de bronz.

Și totuși ne iubim țara. Unii, cu o iubire pătimășă. Leșim pe străzi, strigăm din răspuțeri că „noi suntem români!“, vibrăm la patriotismul din orice discurs public. Cei mai mulți oameni politici se topesc de dragul României. Apoi o fură până nu mai e nimic de furat din ea. Între timp și-au pus bani deoparte. Care pe unde apucă. De la pungi banale de plastic și cutii de pantofi până la portbagaje, seifuri în pereți sau în plafoane false. Un primar de mare oraș păstrează valută sub pernele sofalei de pe care se uită la televizor, un ministru de finanțe ascunde tablouri în caverne din cimitir. Dacă nu mai e nimic de furat și nimic de împrumutat, se gândesc că pot oricând să fugă din țară, fără să le treacă prin minte că, în curând, nimeni n-o să-i mai primească în străinătate cu bani furați de-acasă.

Când ne văd umblând mândri în port popular, elogiind căciula miștoasă și opinca dacică, mâncând în tren pe un ziar slănă tăiată cu brișca, mulți străini ne-or fi invidiind, întrebându-se de ce, în țările lor, ei sunt atât de sfoși. O dezinvoltură duioasă îi străbate pe acești compatrioți ai noștri care-și iubesc prezentul invocând străvechimea și „nevoile și neamul“. Doar un Cioran la 23 de ani, care preda istoria la un liceu din Brașov, plimbându-se agitat prin clasă, putea să înșface o căciulă din cuier și, trântind-o ilustrativ pe catedră, s-o însoțească cu aceste vorbe: „Uitați, măi, asta a fost istoria României, am stat sub o căciulă o mie de ani!“

Ce înseamnă totuși să-ți iubești țara? Să n-o părăsești la greu, spunând că alții ți-au furat-o. Mi s-au înfipt în minte vorbele lui Alexandru Dragomir rostite într-unul dintre seminarele lui private cu titlul „Despre națiune”: „Dar e și țara mea, nu doar a lor! Și nu e a lor doar pentru că au puterea. Este și *a mea*, și *a noastră*” pentru motivul simplu că ne este *temei*. În volumul *Crase banalități metafizice*, alcătuit pornind de la aceste seminare și care a apărut postum (în 2004), Dragomir spune cu limepezime metafizică ce înseamnă iubirea de țară și ce înseamnă *temei*:

Într-un fel traversez „teritoriul” Ungariei sau al Austriei cu mașina în drum spre Occident, și într-alt fel traversez România, pentru care mă bucur sau sufăr la tot pasul. Pentru mine, ea este „țară” și ea are această semnificație tocmai *prin raportare la mine*. Iar raportarea la mine este intraductibilă și netransmisibilă, nu poate fi vehiculată în termeni raționali, rămânând, ca subiectivă și netraductibilă, irațională.

Dar cum ajunge semnificația să devină acea realitate temporală care alcătuiește *temeiul* națiunii? Răspuns: prin faptul că *am investit* în constituentele națiunii. Investiția noastră le face pe acestea *temei*. *Investire* înseamnă în latină (termenul apare mai ales în latina medievală) „a îmbrăca”, „a împresura”, „a înconjura”. De pildă, un oraș poate fi „investit” făcând din el o fortăreață, ridicând ziduri în jurul lui. La fel se întâmplă și cu trecutul unei comunități: pășaniile strămoșilor noștri constituie trecutul nostru ca un fel de investire a noastră. Istoria pur evenimentială noi *am îmbrăcat-o* cu o semnificație care o transformă în trecutul

nostru. Și atunci țara devine tot ce am investit material și sufletește de-a lungul timpului într-un anumit teritoriu geografic, istoric și lingvistic; dar și felul în care acest întreit teritoriu m-a investit pe mine, m-a format, *volens nolens*, ca român. Națiunea este până la urmă acest construct.

Ei bine, „strigoi noștri“ distrug tot ce s-a investit mai bun în țara asta, în timp ce noi am vrea ca țara noastră să fie *ocrotită*. Lipsa de ocrotire nu e altceva decât *alterarea esenței iubirii* (cu toate subspeciile ei). Într-una dintre scrisorile *Epistolarului* publicat în 1987, la trei ani după apariția *Jurnalului de la Păltiniș*, se spune:

„A îndrăgi un lucru înseamnă a-l ocroti în esența sa“, a spus un filozof german. Din esența unui lucru fac însă parte și defectele lui. Dacă este adevărată, iubirea nu poate să uite defectele obiectului îndrăgit și să nu se gândească la ce are de făcut pentru a le îndepărta sau pentru a găsi remediu potrivit. Marii îndrăgostiți ai lumii acesteia au plecat de la o conștiință a negativului și de la o dragoste îndurerată, și abia în felul acesta ei au devenit și au rămas mari ocrotitori. Iar dragostea îndurerată, unica și marea dragoste, e o dragoste tăcută, născută pe măsura tăcerii care trebuie să înconjoare esența oricărui obiect și, cu atât mai mult, pe a celui ocrotit. Iată de ce nici nu poate exista cu adevărat o apologetică în general pe asemenea teme. Defectele obiectului îndrăgit sunt în cazul acesta prea importante pentru viața întregii comunități, ca să poată suferi grațioasa convenție de idealizare și orbire care face cu puțință „cântarea iubitei“ în toată falsa ei splendoare. Această iubire nu poate fi vestită în piață; ea nu se poate manifesta

IO STRIGOII NOȘTRI

decât prin discreta punere a umărului la carul care s-a împotmolit în noroi.

Vă invit să citiți această carte cu titlu oarecum lugubru, gândindu-vă, prin opoziție cu „strigoii noștri“, la acești despotmolitori tăcuți. Eu cred că e plină țara de ei.

22 februarie 2026

Cuprins

Cuvânt înainte	5
--------------------------	---

I. CONFRUNTAREA CU TRECUTUL

Talentata doamnă Muscă	13
Strigoii	30
Complicii	40
Un pedagog valah	49
Două centenare	53
Piromanul	61
Psihopatie	65
N-ar fi mai bine...?	71
Adrian Păunescu se întoarce	74
Ceaușescu. De ce fel de Conducător am avut totuși parte?	80

II. ȘTAFETA RĂULUI. EDUCAȚIA FURATĂ

Petre Roman și Teodor Brateș îi învață pe studenți etica la Universitatea din București.	89
Draci peste tot (I). Un hoț onest	96

Draci peste tot (II). Sau despre misterioasa aspirație a aghiotantului lui Dragnea la filozofie	110
Draci peste tot (III). Dansul rectorului	122
Sub înaltul patronaj. Ștafeta răului	140
„România educată“? sau „România furată“?	155
„Toleranță zero“	162

III. DE LA INDIGNARE LA REVOLTĂ

„Sculpați aici!“ TVR în era infractorilor.	173
Ce înseamnă „până la capăt“, Liviu Dragnea?	180
Răul României de azi: o mafie camuflată în partid.	188
Înjurătura care ne unește	195

IV. ȚARA NOASTRĂ ÎN TERMENI DE DESTIN

Sofismul ca viciu sau păcătoasa etică a lui Adam Michnik.	205
Greutatea cuvintelor Alexandrei Furnea	213
Ce-ar fi să ne despărțim de o jalnică utopie?	219
Oare poate fi clonat Bolojan?	225
Din nou despre Alexandra Furnea și trecutul nejudicat	234
Adevărul și numai adevărul	244

V. ORORILE VREMURILOR RECENTE

Isus n-a cerut nimănui să moară pentru el	257
Vreau să dezleg două enigme.	260
Ce-i drept, o pană nu cântărește cât un tanc	265
Putin nu este nebun	272